

Štev. 14.

Leto 2.

Izhaja dvakrat na mesec.
Naročnina četrtletno 12 dinarjev.

Uredništvo in upravnništvo:

Ljubljana, Karla Marksa trg 2 (prej Turjaški
trg), kamor naj se tudi pošiljajo rokopisi.**Svoje pravice bodo uveljavili železničarji le z združeno močjo. Zavedajte se tega, trpini in organizirajte se vsi v USŽJ**

Razredni boj — političen boj.

Razna gospoda žoltih organizacij pri vsaki priliki podčrtava in kriči, da je **razredni boj političen boj**. In pri tem zavijajo oči in se tolčejo na prsa, da oni, kot voditelji stanovskih organizacij, vrše pošteno in odkrito delo v korist delavstvu. Skrbno pa skrivajo, da je to »odkrito in pošteno delo« krivljenje delavskih hrbtov, po katerih ti voditelji plezajo do boljših mest in priznanj od strani buržuazije.

Mi smo že v eni naših številk vsakemu delavcu v razumljivem tonu obrazložili, kaj je to razredni boj in kakšen je ta razredni boj. Povedali smo, da ni delavstvo iznašlo razrednega boja, niti ga niso izumili marksisti, nego je razredni boj delavstvu vsiljen od kapitalističnega razreda. In če je izkoriščanje delavstva, če je tlačjenje delavstva in zaničevanje njegovih človeških pravic **političnega značaja**, potem seve je razredni boj borba za svoje človeške pravice, za zboljšanje svojega krušnega položaja, ako tako hočete — tudi **političnega značaja**. Če gospodje iz vodstva žoltih (v prvi vrsti nacionalnih) organizacij drže, da je delavstvo suženjska raja, da ima samo ubogati, kar ji podjetniki, uprave, vlada, t. j. delodajalci vseh vrst ukažejo in odredijo in da se imajo s svojo ubogljivostjo kazati gospodi zveste in podvržene ter v blagor in korist delodajalcev (ti voditelji pravijo: države) tudi gladovati in delati do popolne izčrpanosti, je to seve njih skrit interes in osebna korist. Zakaj, oni so dobrodošli sluge kapitalizma. Ali delavstvo ni brezpravna raja, nego po zakonu in ustavi polnopravni član države. Da, gospodski del ali meščanski, buržuazni, t. j. kapitalistični razred v državi tepta te zakone, a delavski, t. j. proletarski razred, ki v resnici vse ustvarja in s svojim delom vzdržuje, zahteva, da se ti zakoni izvršujejo in da se zboljšujejo, ni to nobena protidržavna akcija, kakor ti gospodje radi plašijo svoje privržence, nego akcija po spoštovanju zakonov in človečanskih in državljanskih pravic državljanov delavskega razreda. Če je to **politična borba**, potem je **razredni boj**, ako že hočete — **politični boj**. Da pa je v resnici razredni (ker stanovski ne more biti), pa je nepobitno dejstvo ne samo za Jugoslavijo, nego za celi svet, da se človeštvo dandanes deli na kapitalističen in na proletarski razred. Nepobitno dejstvo za celi svet je, da je proletarski razred povsod izkoriščen in da se ima povsod boriti za svoje človeške pravice.

Strokovne organizacije, ki so si jih ustanovili delavci za to, da se organizirano bore za svoje človeške in s tem krušne pravice, da se tako izrazimo, so razredne, so marksistične. Tiste pa, ki jih ustanovijo z lažljivimi frazami (lažnjive fraze so lahko vernim sladke, ker ne kažejo sebi in po želji buržuazije, so proti razrednemu boju, proti politiki, za klečepazenje in pokorščino. Razredni boj jim je trn v peti in oblajajo ga v politično obleko, da bi s tem ustrašili manj zavedno delavstvo, ki si je, oziroma se mu je sugeriralo tekom zadnjih let, da je politika škodljiva in kaj vemo še vse.

Mi pravimo: Reducirali so delavstvu urnine; reducirali so delavce in jih postavili na cesto, v brezposelnost; stalnost nastavljenega

osobja je ukinjena; predpisi raznih odlokov, zakona se ne izvršujejo; osemurnik se tepta in ne upošteva; vozne ugodnosti rodbinskim članom se odvzema; in tako dalje, vse polno krivic, ki so celo tesno zvezane z vsakdanjim kruhom, z vsakdanjo veličino kruha. In koliko kruha se dobi za 600 Din na mesec za celo rodbino? Ali nam je treba še to tudi opisovati? Borba proti vsemu temu, ki jo vrši razredna strokovna organizacija za zboljšanje vsega tega, je razredni boj in če je to politična stvar, potem je to političen boj. Da ni stanovski, to zna danes vsak delavec, ker se stanovska strokovna organizacija »iz poštenosti«, kakor vedno voditelji takih organizacij govore, ne sme boriti in se ne more boriti. Zakaj predsednik take organizacije, višji uradnik v ministrstvu, se ne bo boril proti samemu sebi in tudi ne bo dovolil borbe zoper svoje site stanovske tovariše. Lačni stanovski tovariši, teptani in ponižani, pa morajo imeti potrpežljivost, ker se proti »državnim interesom« ne sme nastopati.

Najnovejši dokaz je odpor vlakovodij, katerim se vsiljuje voditi vlakovno statistiko. To je novo pisarniško delo, ki ga imajo vlakovodje v vlaku vršiti poleg drugega, ki ga je že itak preveč. Vlakovodje so kakor eden protestirali proti temu. Trije so bili zato suspendirani. A vodstvo »Udruženja nacionalnih železničarjev« (Zveza) ni mignilo s prstom, da bi se pomagalo vlakovodjem, nego se celo izreklo, da nima s tem nič opraviti. Ker je po naziranju teh voditeljev to političen boj, se kot stanovski tovariši tega ne morejo udeležiti.

Kako pa razumejo ti ljudje pomen politika? O, zelo diplomatsko in zvito. Ker smo »Savez železničarjev« razredna organizacija, in ker smo internacionalno organizirani, moramo po njih mnenju spadati ali h komunistični stranki, ali k socialistični, ali k jugoslovanski socialdemokraciji. Torej smo politična strokovna organizacija. Glede pomena internacionalne organiziranosti opozarjamo na govor s. Fimmena, ki smo ga priobčili v zadnji številki. Tega treba vsem prečitati z razmišljanjem in razumevanjem. Da ima delavstvo poleg delavske političnih internacional (II. in III. internacionalne) tudi strokovne internacionalne (rdeča strokovna in amsterdamska strokovna) pa seve ne povedo, ker tega oni sploh ne ločijo. Mi spadamo k strokovni internacionalni in kot železničarji Internacionalni strokovni federaciji v Amsterdamu. Nikakor pa ne političnim internacionalam.

Ali tiste stanovske strokovne organizacije, kaj mislite, komu one pripadajo? Te žolte organizacije pripadajo političnim meščanskim strankam. Krščansko-socialne SLS, narodno-socialne SDS, druge zopet radikalom. Torej so to prave politične strokovne organizacije, ali bolje: organizirano orodje te ali one meščanske stranke in kot take vodijo politiko teh strank. Ali, da se bomo točno razumeli, ne politika v pravem smislu besede, ker politika v pravem smislu besede je vsako gibanje, vsaka zahteva, vsaka borba, nego politiko, ki ima pravo ime: **strankarstvo**. Torej ti voditelji v resnici vodijo strankarstvo z žoltimi organizacijami. Strankarsko politiko, ki je v korist dotični stranki. **Razredne strokovne organizacije pa**

ne vodijo strankarske politike, nego strokovno, krušno politiko, ki je v korist vsemu delavstvu, ker zahteva po zbolšanju položaja, ali za osemurnik, ali za legitimacije, ni strankarska zahteva te ali one stranke, nego zahteva delavskega razreda. In razredni boj je boj delavskega razreda za svoje človečanske pravice in za — nimamo kaj tajiti — za končni cilj, to je za svobodo delavskega razreda, za brezrazredno človeško družbo.

Politično-strankarska agitacija, ki jo vrše voditelji žoltih organizacij pri vsaki priliki, zakrivajo jo pred svojim članstvom, postaja jasna vedno v času, ko reakcija stiska delavstvo za vrat in v železničarskem slučaju danes, ko se vlakovodjem vsiljuje statistika, strojevodjem preoblagajo stroji in ko običje, se jih kaznuje. Kapitalističnemu razredu je neprijetno, če se proletarec razburi in vodja s kapitalistično psihologijo svojo organizacijo trenira, naj bo pokorna volji gospode. Da se to

javnosti zakrije, hiti kričati, da je razredni boj politična akcija in da so razredne organizacije politične, torej komunistične ali socialistične.

Zato treba javnosti povedati resnico in delavska javnost si naj to dobro zapomni: **Vsaka strokovna organizacija delavcev, naj si bo te ali one stroke, ki ne priznava razrednega boja, je strankarsko-političen material kapitalistične stranke in voditelji teh organizacij so eksponenti dotičnih strank.** Dokaz, ki pa jih je vsak dan dovolj, je eden najbolj očividnih: **glasovanje za zakon o zaščiti države**, ki je udaril delavski razred in mu vzel, posebno železničarjem, pravico do stavke. Zato pa se vrše redukcije plač in osobja in odvzemanje številnih prejšnjih pridobitev.

Naj vsak železničar izvaja iz tega posledice in se organizira v razredno-bojevni organizaciji. In to je »Savez železničarjev Jugoslavije«. Veljali bomo vedno le toliko, kolikor nas bo zavedno organiziranih.

Za koga će železničari glasati?

Kao što smo već rekli: ni za jednu buržoasko-kapitalističku stranko. Sve te stranke bile su po kraće ili dulje vrijeme na upravi zemlje i, što je za nas osobito važno, na upravi željeznica, a sa kakovim koristima za narod i nas železničare to vrlo dobro znamo i osjećamo. U državi i njenim privrednim institucijama vlada nezadovoljstvo, bijeda, bespravljje i kaos, a sve to krivnjom tih buržoasko-kapitalističkih stranaka, od kojih nijedna nije vodila brigu za potrebe siromašnih građana a nas železničara pogotovo, već su se brinule samo za interese bogatih i samo njima su služile. Njihova historija nam je najbolje dokazala, da pisani programi tih partija, njihove lijepe predizborne riječi i obećanja služe im samo za smokvin list, kojim prikrivaju svoj stvarni cilj, da zajaše na narod i vladaju njime u korist samo bogatih i položajima opskrbljenih. Jer su te partije takve i jer nam ništa dobra i korisna ne donose, a sada u vrijeme izborne kampanje razmilit će se na sve strane i nastojat prodrijeti i medju nas železničare, to smatrajmo našim važnim zadatkom, da železničare od njihovog otrova očuvamo. **Nijedan železničarski korak ili glas nesmije se dati za kapitaliste niti za njihove sluge.**

Zopetno poslabšanje v bolniški blagajni.

Centralni upravni odbor bolniške blagajne vedno skuša najti kako priliko, kje bi podrezal te uboge železničarje. Že večkrat smo ugotovili, da centralna uprava vse naše utemeljene predloge zavrača. To pa, kar so storili sedaj, prekaša vse meje.

Dosedaj smo plačevali za naše bolnike na Golniku, ki se zdravijo na tuberkulozi, ne oziraje se, ali pripadajo staležu nastavljenec ali delavcev, vse stroške in s tem omogočili uspešno zdravljenje.

Na drugem mestu prinašamo okrožnico, s katero je centralni upravni odbor na svoji seji reguliral dajatve za sanatorijsko zdravljenje v tem smislu, da mora plačati nenastavljenec, ki se zdravi na Golniku, ako ima skrbeti za tri rodbinske člane, bolniškemu fondu eno četrtino svojih prejemkov, ako ima do dva člane, plača polovico svojih prejemkov. Samcu pa se da pomoč in sicer najmanj Din 30.— dnevno, vendar

pa mora samcu ostati za njegove potrebe najmanj ena četrtina plače.

To je zopet nov udarec, ki sploh onemogoča zdravljenje na Golniku. Bolan, tuberkulozen železničar bo obsojen da hira v krogu svoje družine, zanese bolezen med svoje otroke in sosedo in to vse po krivdi gornjega odloka centralnega upravnega odbora — v katerem odločujejo vodilni lak-torji Udruženja.

Ni čudno danes, da železničarji trunoma zapuščajo Zvezo in se grupirajo okoli razredno-bojevne organizacije, ki je edina zaščitnica bednih in upropačenih železničarjev.

Ne čudimo pa se tudi g. Deržiču in njegovim trabantom, če v času, ko mi pozivamo na ujedinjenje, oni pišejo strupene uvodne članke proti nam, samo da bi odvrnili pozornost od svojega dela.

Pred volitvami.

Ni še dolgo, malo pred razpisom volitev je bil v Mariboru na inspekcijskem potovanju železniški minister general Milosavljević, ki je inspiciiral delavnico. Prijavila se je takrat deputacija delavstva, da bi mu predložila v rešitev najvažnejše svoje zahteve — gospod minister ni imel časa ter je

odvrnil, da ako hočejo z njim govoriti, naj pridejo v Beograd.

En mesec je minilo od tega in zopet so bili mariborski železničarji počaščeni z visokim obiskom — sedaj je prišel sam gospod ministrski predsednik, ki si je ogledal delavnice ter sprejel kar deputacijo za de-

putaciju. Čemu taka izprememba? Stojimo pred volitvami in potrebno je agitacije ter je gospod ministriški predsednik obljubil vse mogoče po 11. septembru 1927, ko bodo končane volitve, seveda če bo sedanja vlada dobro odrezala.

Končno je blagovolil podariti za bolne železničarje Din 2000.— iz svojega žepa. Gospodu ministriškemu predsedniku po-

Smrt — izvrševalka železničarskih zahtev.

Kakorkoli se to sliši nenavadno, ironično, a žal, je resnica. Železničarja, progovnega obhodnika in starega našega člana, Franca Verhovca iz Zidanega mosta, je dne 10. julija 1927 ob 23. uri ponoči povozilo. V izvrševanju naporne službe, ves izmučen in utrujen je našel smrt pod kolesi železnega kolosa. Progovni obhodniki so se pred kratkim prosili direkccijo, da se jim naj olajša naporna služba, ki jo vrše 24/24 ur in naj se jim dovoli, kakor je bilo poprej, 2 prosta dneva na mesec. Ali uprava se na to, kar je bilo, ne zmeni in njeno

vemo le to, da so železničarji sili vednih obljub, da ne rabijo, da bi jim dobro plačani gospodje podarili par dinarjev, pač pa zahtevali takojšnje povrnitev legitimacij, delavske zaupnike, ukinjenje redukcij ter moderen delavski pravilnik, s katerim se jim mora zagotoviti stalnost v službi, starostno zavarovanje ter eksistenčnemu minimumu odgovarjajoče plače.

geslo je, izrabiti delovno moč uslužbenca do smrti, ter je to prošnjo odklonila. Verhovec je bil vztrajen, prihljubljen sohran, opravljal je službo točno in postal njena žrtev. 10. julija je bil v Hrastniku v službi in ga je pri obhodu proge iz Hrastnika proti Zidanemu mostu, pri čuvarnici 56 ob 22. uri 31 minut vlak 629 povozil. Pogreb se je vršil 12. julija ob 3. uri na pokopališču Širje, ki so se ga udeležili njegovi sotrpini.

Tako padajo žrtve poklica, ako se jih prenapenja in jim ne da odpočitka. Bodi mu zemljica lahka!

Iz intervencij.

Za kretniško in premikalno osobje Ljubljanske direkccije smo vložili pred dalje časa pismeno intervencijo radi: prostih dni temu osobju, ukinitev vpisovanja signalov, turnusa za premikače v Novem mestu, nameravane redukcije osobja in spremembe turnusa v Mariboru gl. kol. in Zidanem mostu, službene obleke itd.

Intervencija je imela delen uspeh ter priobčujemo danes tudi pismen odgovor saobračajnega odeljenja Ljubljanske direkccije št. 33251 od 5. jul. 1927:

ad 1. Kretniškemu in premikalnemu osobju v večjih postajah se dovoljujejo prosti dnevi, v kolikor to dopuščajo denarna sredstva.

ad 2. O težkočah pri vpisovanju signalov se je poročalo Generalni direkcciji, ki je bila izdala tozadevni nalog.

ad 3. Turnus za premikače v Novem mestu je sestavljen potom šefa saobračajne službe sporazumno s premikalnim osobjem. Peti kretnik v Novem mestu ni utemeljen.

ad 4. V postavljalnicah v Mariboru gl. kol. se ni reduciralo nobenega uslužbenca.

ad 5. Službena obleka se je razdelila osobju, kateremu pripada v kolikor smo jo prejeli nakazano od generalne direkccije. Sedaj se deli letna službena obleka za termin april 1926. V kratkem pa pridejo še čepice za termin oktober 1925 in 1926, nakar se bo začelo poslovati po novem pravilniku o službeni obleki.

ad 6. V Brežicah se je ukinil 1 ključenoša, ker po noči ni potreben.

ad 7. Turnus na postojankah 4, 4a, 5 in 6 v Zidanem mostu se ni nič spremenil.

ad 8. V postaji Bistrica se je osobje s 1. junijem tl. na novo normiralo.

ad 9. V Založu se pri južni rezervi ni ničesar spremenilo.

Načelnik saobračajnega odeljenja: Randl s. r.

Za osobje signalne delavnice Ljubljana.

Na svoječasno vloženo spomenico, da naj se osobju signalne delavnice regulirajo plače, uvede zopet 6dnevni delavni čas tedensko, zopet izplačajo ukinjene dnevnice za potovanja na progo ter da se nastavi sukcesivno profesionalne je g. direktor sprejel 11. tm. deputacijo prizadetega osobja v pričo g. načelnika inž. Hoffmanna ter se je rešilo:

1. da se od 1. julija 1927 dalje zopet izplačajo dijete;

2. da bo sedaj nastavljen eden, a drugo leto 5 profesionalistov;

3. glede zboljšanja plač se bo izvršila ponovna revizija plač;

4. šestdnevni delavnik pa je bil med tem itak že upeljan.

Za vlakospremno osobje ljubljanske direkccije.

V soboto, dne 9. julija 1927 se je vršila na direkcciji državnih železnic v Ljubljani nekaka anketa, ki ni bila anketa, ker je na njej prisostvoval kot zastopnik vlakospremnega osobja le en zastopnik s. Kovač. Razpravljati bi se imelo o vodenju statistike, dodelitvi moža pri tovornih vlakih in pri zbiralnih vlakih ter o vseh nedostatkih v vlakospremnih službi. Koncem konca se je sklenilo, da se bo ves material o nedostatkih pri vlakospremnih službi predložil pismeno saobračajnemu odeljenju, kjer bo zaslišana tudi potrebna deputacija prizadetega osobja.

Naročamo vsem podružnicam (Maribor, Celje, Novomesto, Jesenice, Pragersko), da nam takoj predložijo vse svoje predloge, da bo spomenica popolna in izčrpna. Poročilo o sestankih pride prihodnjč.

Dopisi.

Shod v Mariboru. Delegacija, izvoljena na prejšnjem shodu, da gre v Beograd k ministru saobračaja in generalni direkcciji zahtevati, da se vrnejo legitimacije rodbinam članom in ukinje redukcije, se je vrnila. Sklical se je zopet shod v torek, 5. julija t. l. ob 7. uri zvečer v veliki verandi pivovarne »Union«. Zbralo se je nad 2000 železničarjev in njihovih žen. Povdarjamo, da so mariborske železničarke šle na shod, zavedajoč se, da treba dati duška ogorčenju. Shod je otvoril s. Krajnik, na kar je bil izvoljen za predsednika s. Ozmeč. Prvi je govoril s. Krajnik, ki je podal poročilo, kako se je vršila intervencija in kaj so tam vse videli in izvedeli. Referent v ministrstvu jim je pokazal podpisani akt, kjer je določeno, da se dovoli za 25 km daljave vožnja vsak dan, a 4krat na mesec pa nomejeno. Pokazal jim je tudi vzorec karte, ki bo za to vožnjo veljavna. Zborovalci so burno protestirali in žene so povdarjale, da ne marajo takih legitimacij, nego stare se naj vrnejo. Škandal je, da vlada deli železničarske delavce celo po legitimacijah. S. Krajnik je govoril dalje, da je pomočnik ministristva in referent govoril in povdaril, da je general-minister spremenil svoje mnenje glede ukinitev legitimacij samo radi slovenskih železničarjev, ker drugod so delavci zadovoljni. Od nikoder dosedaj ni bilo pritožb, samo slovenski železničarji se pritožujejo. Potem je govoril s. Makuc v imenu centrale, ki je naslikal položaj železničarjev v kruti luči. Medklaci zborovalcev so postajali ogorčeni. Govoril je tudi s. Čanžek. Naposled je s. Eržen v nemškem jeziku ponovil vse to, kar so govorili prej govorniki ter bil burno akklamiran.

Shod je bil zelo animiran in vse je z ogorčenostjo protestiralo zoper tako postopanje železniške uprave in zahtevalo, da se imajo železničarjem vrniti stare legitimacije in stare plače. In naj se železničarji tudi izven Slovenije zganejo in pokažejo, če sploh še so ljudje, ne da čakajo, kaj jim bodo priborili železničarji iz Slovenije.

Kako se upoštevajo predpisi in zakoni! V tekočih letih za časa Jugoslavije so železničarji doživeli marsikaj neprijetnega; krivda se meče zdaj na tega, pa na onega, čeravno je redko kateri opravičen. Imamo precejšnje število takih elementov, kateri slikajo sami sebe in se kažejo lepi v službenih in pa tudi v političnih ozirih svojim višjim gospodom, za nižje uslužbence pa so pravi despotje. Marsikaj se nam je že odvezlo, kar se je pa storilo potom redukcij, počenši od 1. aprila, posebno pri kategoriji progovnih delavcev, posebno revnega stanju, je stanje obupno in nepopisno nevdružljivo. Kljub temu se despotizem nekaterih uradnikov ne preneha, čeravno imajo že dolgo časa navado, da se izkazujejo kod trdni Slovenci, domači rojaki, brihtni narodnjaki Slovenije. Ali danes že marsikateri delavec opazuje njihovo modrost, katera kaže, da so samo oni gospodje in železničarji, kateri imajo pravico obsoditi delavca za vse drugo, samo za človeka ne. Na kak način, povemo na kratko: Že več časa imajo višji organi navado opominjati uslužbenca na predpise in zakone, a sami se jih držijo prav modernu za svoje korist. Vzemimo par slučajev, čeravno bi njih napisali lahko cele knjige. V tekočem letu so se nam predbacivala že raznovrstna obvestila, sledila je tudi radi pijančevanja; tam je bilo pisano, kako da naj ostro gledajo tako imenovani neki starešine, da se ja preobitno pijančevanje uslužbencev zabranjuje v največji meri, ker ogrožava varnost in disciplino službe. Dandanes pa se lahko mnogokrat opazi, da so oni starešine najbrž naši višji organi, kateri se ga pa največkrat do vrha nalezejo, ker se ga lahko, ker njih služba jim to ne prepoveduje, tudi redukcije še dosedaj niso poznali, potem pa naj kontrolirajo trezne in sestradane in reducirane delavce; se vpraša, kedaj je pijan človek sposoben kontrolirati treznega. Drugo obvestilo, kako se naj v tekočem letu razdeli železničarji pripadajoča zemlja ali najemnina, da najprej pripada onim, ki jo rabijo za svojo lastno potrebo. Gospodje so predpise prekrstili in so lepše in plodovitejše okse obdržali za se ter jih ponujajo in dajejo v najem privatnikom, posebno večjim posestnikom ter tako barantajo s to zemljo, kakor judi s starim železom, samo da delavec nič ne dobi, da bi si olajšal svoj revni stan. Če pa je tuintam na katerega prišla kaka malečnost, je to najslabše vrste. Grozeča redukcija ni delavcem skržila samo nizkih plač, ampak skržila je število delavcev tako zelo, da gosposke glave hočejo sedaj prisiliti ostalo peščico, da se toliko dela izvrši, kot prej in nočejo poznati, da znižanje plač

in zvišanje davka ni zdravo za železdec delavca; pa še to delo naj bi vršili brez potrebnega materiala, posebno brez predpisane orodja. Vprašali bi dotične gosposde, ali si naj še delavec kupi potrebne reči, ali vi pišete brez peresa ali svinčnika? Imamo delavce, kateri so od 1. aprila pa do danes izgubili blizu 1000 do 1500 dinarjev in še zmiraj ni kredita za potrebne reči. Zakaj se predpisi izvajajo tako različno, ali niso za vse enaki? Zakaj se nekatere delavce preganja in prestavlja in se ne ozira na družino in ne na njihova pretekla leta. Kaj so že prestali, samo, da se jim poslabša njihov revni stan, drugi pa se lahko smejejo, ker si še niso kaj enakega izkusili. Ako je kateri zaslužil kako kazn, naj se natanko preišče, kako se naj kaznuje in če je tudi v resnici kriv. Za enkrat svetujemo, da se preneha s takim postopanjem, če ne, smo prisiljeni oglašiti se na kompetentnih mestih in vprašati tam, če so predpisi takšni ali drugačni. Ako taki kliči ne veljajo in ne zadostujejo, potem ob drugi priložnosti natančneje. — Proga Ptuj—Čakovec.

Iz shodov. V nedeljo, 3. julija so se obdržali shodi v Logatcu in Rakeku ter občni zbor v Pragerskem, v nedeljo, dne 10. julija 1927 pa shod v Ptuj in Trbovljah.

Na vseh shodih je vladala nad vsemi prisotnimi enodušnost in razpoloženje za borbo. Povsod so se izjavili železničarji za enotno organizacijo in za enotno akcijo, ker le z enotno organizacijo si bomo železničarji mogli obraniti naše zadnje pravice. Soglasno so železničarji na vseh shodih obsodili delo nacionalne organizacije, ki hoče ovirati borbo železničarjev za njih pravice. Železničarji v vseh krajih spregledujejo, izstopajo iz »Zveze« ter se priključujejo savezu. Najbolje sta bila obiskana shoda v Ptuj in Rakeku, kjer se je počelo z novimi silami delati za povzdigo razredne železničarske organizacije. Na vseh štirih shodih je poročal tajnik s. Stanko, ki je orisal delo organizacije v času redukcij in preganjanja železničarjev, poročal o intervencijah v Beogradu, nakar so zbrani soglasno postavili svoje zahteve in sicer:

Povrnitev voznih ugodnosti delavstvu v celoti, ukinitev redukcije in izplačilo najmanj onih urnih plač, ki so bile pred redukcijo ter volitev delavskih zaupnikov.

S. Stanko je tudi razgalil nizkotno igro gotovih kapitalističnih strank, ki poznajo železničarje le takrat, ko jih hočejo s sladkimi besedami ogoljufati za volilne kroglice, povdaril, da leži krivda na redukcijah na onih vladnih strankah, ki so v parlamentu izglasovale premajhne kredite (tu se je zlasti udeleževala SLS, ki je tudi izglasovala znano izrednačenje davkov, po katerem morajo železniški delavci poleg reduciranih plač plačevati mesto 0.77 odstotkov kar cela 2 odstotka davka in še nov davek — državni pribitek 0.60 odstotkov).

Iz sekcije kretnikov in premikačev

(za osobje direkccije Ljubljana).

Na skupnem občnem zboru obeh sekcij se je sklenilo v svrhu smotnejšega dela združiti obe sekciji v eno, nakar je bil izvoljen sledeči odbor:

Brus Vinko, predsednik; Renčelj Franc, podpredsednik; Valenčič Franc, tajnik; Bratuž Josip, blagaj-

Pokret železničara u Bosni.

Nasuprot zaprekama najrazličnijih vrst: nasuprot neprijateljima iz direkccija i žutih tabora, naš se pokret u Bosni stalno oporavlja i diže. Tome mnogo doprinosi teški položaj u koji ovdešnji železničari zapadju kroz redukcije, teror, kazne i pogoršavanja uslova rada uopće, a i to, jer su naši drugovi na radu za organizaciju živi i agilni. Sjedne strane težak život i težnja za boljim, a sdruge strane život funkcionera uslovljavaju, da naprotiv svima zapriekama i neprijateljima pokret ne zamire, već se diže i proširuje.

27. juna održavana je vrlo uspešna konferencija sekcijskih radnika u

nik; Ribič Karol, Uhan Matevž, Oblak Valentin, Jeza Luka in Pungert Franc, odborniki. Borštner Franc in Hladnik Jožef, nadzorstvo.

Od 1. junija 1927 dalje smo imeli štiri dobro obiskane članske sestanke in sicer v prvi vrsti radi ukinitev dveh prostih dni v mesecu. Dne 27. junija smo se vsi službe prosti kretniki in premikači postaje Ljubljana gl. kol. zbrali pred pisarno načelnika ter zahtevali proste dneve nazaj. Načelnik je odvrnil, da so prosti dnevi po nalogu direkccije ukinjeni, nakar mu je osobje odgovorilo, da za rednost in varnost prometa ne more prevzeti nikake odgovornosti, ker preizčrpano osobje ne more vršiti brez počitka odkazane službe in za njo ogovarjati, da pa se bodo v jeseni in zlasti v izvozni sezoni nesreče in iztirjenja povečala. Končno je načelnik dejal, da je to istina, vendar da se njega nič ne vpraša, kako bo šlo. Vse zbrano osobje se je na to podalo na direkccijo k načelniku prometnega odeljenja. Ker je bil z drugimi deputacijami zadržan, je sprejel deputacijo kretniškega in premikalnega osobja dne 1. julija 1927.

Deputacija mu je izročila spomenico, v kateri zahteva povrnitev dveh prostih dni v mesecu. G. Benedek je izjavil, da osobje lahko vzame svoj redni letni dopust, da pa mesečnih odmorov vsled pomanjkanja kredita ni mogoče dovoliti. Poklical in zaslišal bo oba načelnika iz Ljubljane gl. kol. in Maribor gl. kol.

Deputacija je stala odločno na stališču, da osobju pristojna dopust po zakonu, redni mesečni odmori pa še po veljavnem začasnem pravilniku ter da zahteva podelitev teh odmorov. Takoj drugi dan so se pojavile na postaji dve poli, na katerih naj bi se prizadeto osobje izjavilo:

1. ali hoče imeti proste dneve in se odreče dopustu,
2. ali pa hoče dopust in se odpo-ve prostim dnevom.

Osobje je solidarno vztrajalo pri svoji gornji zahtevi ter ni niti eden podpisal zahtevne izjave.

Povdarjamo, da je izgovor na pomanjkanje kreditov iz trte izvit, ker je še vedno v staležu isto kretniško in premikalno osobje ter ako je dosedaj lahko krilo proste dneve, dopuste in celo nadomestavolo bolnike, jih bo lahko tudi v bodoče.

Sodrugí! V organizacijo, da si obranimo osemurni delavnik in proste dneve, kjer smo ga do sedaj imeli, v ostalih postajah pa da si ga priborimo.

Skupštine i sastanci.

Zagreb.

U subotu 2. o. m. održavali smo vanredno uspešni sastanak. Za isti vladalo je živo interesovanje, prisustvovao mu je zadovoljavajući broj, a utisak ostavio je najpovoljniji. Svrha sastanka je potpuno postignuta: železničari Zagreba ponovno se zanimaju za svoju organizaciju i ponovno joj prilaze. Ovo interesovanje železničara za naš pokret jasni je dokaz, kako železničari počinju voditi računa o sebi i svojim pravima i kako ih od toga nikakove fraze i laži protivnika na krivi put prevesti nemogu. Samo na započetom treba istrajati.

Sastanku je predsjedao drug Kmet, a prvi je govorio i izvještaj podnio sa izvršene intervencije u Beogradu drug Biban. Na interven-

ciji kod Ministarstva Saobračaja i Generalne Direkcije našli su se zajedno predstavnici železničkih radnika iz Maribora, Zagreba, Sarajeva i Beograda. Delegacija postavila je zahtjeve: da se odmah prestane sa redukcijom radničkih plata a već oduzete da im se povrate; da se povrate vozne pogodnosti za članove radničkih familija; da se izda Pravilnik za radnike itd.

Intervencija je uspjela samo djelomično. Delegaciji je obećano, da će se rodbinskim članovima povratiti režijska vožnja u ograničenom opsegu: da će se do 25 km moći voziti bez obzira na broj lica i broj vožnji, a preko 25 km samo 4 puta mjesečno. Iako se ni sa ovakvim ograničenjima nemožemo složiti, ipak ma i takvo riješenje bolje je nego ono, kad je onemogućena vožnja svima.

VIJESTI OBLASNOG SEKRETARIJATA ZAGREB.

Što se tiče kredita, da bi se povratilo radnicima nadnice i da bi se povratilo otpuštene, tu je delegacija naišla na poteškoće. Rečeno joj je, da je odobreno naknadnih kredita 30 milijuna za radionice, 20 za ložionice i 24 za sekcije, nu sve je to tek toliko, da se održi stanje na osnovu provedenih redukcija i da se normalizira radno vrijeme na 8 sati dnevno. Naš je zahtjev, da se krediti zatraže u tolikoj mjeri, da će radnicima biti povraćene oduzete nadnice, jer samo ako se to učini može se očekivati neku normalizaciju rada.

Još je intervenirano povodom zakasnijih isplata hranarina i loših postupaka sa strane bolesničkih fondova uopće, te je bilo obećano, da će se nastojati nepravde istražiti. Radnički Pravilnik da je još uvijek na izradjivanju.

U saobraćaju sa faktorima na mjerodavnim mjestima može se lje-po razabrati, kako oni preko većine naših zahtjeva prelaze sa osmjehom i lakomisleno, a to ponajviše zato, jer oni točno mjere našu snagu. Oni znadu da smo kao organizacija dosta slabi i razbijeni, pa zato se snama tako i sigravaju i nedaju nam što tražimo. Dobio sam utisak, da će nam se tu i tamo izilaziti u susret, pogotovo ako to neće koštati nikakvih izdataka, nu to će biti samo privremeno i ima se smatrati izbornim trikom. Vlada će se do izbora svima državnim namještenicima mnogo ulagivati, dati im tu i tamo da glodju kost, ali posle izbora nastupa samo pogoršano stanje. Onda će se opet lupiti po platama, voznim pogodnostima i slično. Radi toga neka bude naš zadatak, da dižemo i jačamo organizaciju, bez koje nam nema spasa i na osnovu čije snage će nam se i prava odmerjavati.

Drugi govornik bio je drug Makuc iz Ljubljane. On je saslušan vrlo pozorno i pri koncu je ubrao živo odobravanje. Drug Makuc je živo prikazao, kako se bez organizacije nemože postizavati uspjeha i kako će se sve naše delegacije, dok iza njih ne bude jaka organizacija, sa intervencijom vraćati praznih ruku. Marksiistička klasna svijest, pun osjećaj solidarnosti i požrtvornosti u borbi za kruh i slobodu, preduslov su svakom uspjehu. Preporuča, da se živo poradi na organizovanju željezničara u savez, koji se jedini može smatrati stvarnim i iskrenim pobornikom za boljitak željezničara. Sve druge organizacije su manje više sluškinje režima i direkcija i zato su za željezničare od vrlo velike štete. Jačajući savez pobijati treba i njih.

Skupštinu je zaključio drug Kmet sa apelom na sve prisutne, da nastave živim radom na dizanju organizacije. Koliko snage toliko prava, koliko borbe toliko i uspjeha, bile su njegove zaključne riječi.

Bubnjarci.

Povodom cirkulara od 12. VI. sazvali smo sastanak svenkupnih naših članova za 25. VI., na kojem smo se njegovim sadržajem opširno bavili. Raspravili smo i prilike koje kod nas vladaju i utvrdili, da se teško stanje radnika nikako ne poboljšava. Teški rad, slabe plate i skupoća redom nas satiraju. Sastanak je izvršio izbor predstavnika za članove Radničke Komore, pa su za prugu Karlovac—Bubnjarci jednoglasno izabrani: drug Vjekoslav Baša, Vojko Polinac, Antun Petrina i Josip Bregar. Za delegata na oblasnu konferenciju URSSJ u Zagreb opunomoćen je drug Baša, da nas zastupa.

Sastanak je uspio i izazvano raspoloženje među članovima je dobro i borbeno. Kad bi sloga i borbenost vladali svagdje kao među nama u Bubnjarcima, željezničari nebi bili gladni, goli i bos kao što su. Neka se nas uzme kao primjer.

Zbor u Sisaku.

28. juna održan je retko dobro posjećen i uspio zbor sisačkih željezničara. Prostorije hotela »Šibenik« bile su dupkom krcate slušate-

lja, koji su izvode referenata najpažljivije saslušali. O općem položaju željezničara referirao je drug Stanko iz Ljubljane, a o izvršenoj intervenciji u Beogradu izvijestio je drug Biban iz Zagreba. Oba govornika bili su opširni. Pri koncu svojih razlaganja obojica su pozvali sisačke željezničare, da se slože i učvrste u svojoj podružnici, koja je jedina kadra da ih zaštiti. I u slučaju moćne organizacije još uvijek smo dosta slabi, jer protiv nas je uperen sav brahijalni aparat, a što nam se tek događa bez organizacije. Bez organizacije nastupa zlo i bijeda najgora vrste. Zato treba čuvati i braniti organizaciju, mora se jačati njezine snage, koje su jedina garancija ma za kakav uspjeh ili obranu. U istom duhu govorio je još drug Drupečić.

Razlaganja referenata bila su sa odobravanjem popraćena i sama skupština završila je u najboljem raspoloženju, da se iza nje pristupi žilavom radu na dizanju podružnice i povjereništva u obližnjim stanicama, kako bi se redove organizacije pojačalo brojno i akciono. Koliki je uspjeh skupštine bio da se zaključiti najbolje po tome, što je odmah sutradan pristupilo 30 novih članova u organizaciju. Nastavivši ovako našim radom mi idemo u susret svakako boljim danima, nego li smo ih proživljavali zadnje vrijeme, dok nam nad glavama svakodnevno lebdi strah od redukcija i ponižavanja svakojakih vrsta. Idemo slogom i borbom napred.

Dopisi podružnica.

Bjelovar.

Posle čestih međusobnih dogovora i sastanaka konačno je vlakopravno osoblje riješilo, da se organizuje i formira svoju sekciju unutar saveza, kroz koju bi uzelo u obranu svoje moralne i materijalne interese, koji su svestrano ugroženi. Sa prilaskom drugova vlakopratioca u organizaciju promijenit i popraviti će se koješta u našim redovima i organizacija će opet pojačati. A to i treba. Samo jaka organizacija može da bude dobar zaštitnik svih nas koji trpimo i za teški rad ne dobivamo nikakvu nagradu, a s druge strane jaka organizacija ulivat će poštovanje i rešpekt svima onim slabijima i nedrugarski raspoloženim tipovima, koji od sloge i čvrstine među željezničarima zaziru.

22. VI. održali smo jednu anketu predstavnika ovdješnjeg sindikalnog pokreta, na kojoj smo raspravili postupak jednog našeg bivšeg člana P., koji sam u organizaciji i za organizaciju ništa ne radi, a uzima si za pravo da podmeće i kleveče druge, koji nešto rade. Na toj anketi je njegova greška konačno utvrdjena, pa ako se čim prije ne popravi i ako lične interese i ambicije ne podredi interesima i potrebama organizacije, neće nam preostati ino, već da tog bukadžiju stavimo pred vrata, kamo ovakav tip i spada.

Kristanovec.

Položaj svih nas željezničara na pruzi Čakovec—Dol. Lendava vapijuće je težak. Sjedne strane tišti nas teška služba, slabe plate, razne kazne i šikanacije, a s druge strane tišti nas i teror žutih, koji su na toj pruzi zasjeli sva pretpostavljena mjesta sa kojih žare i pale nad svima, koji ne pušu u njihov rog. Razumije se, da stradaju podjednako i oni siromasi željezničari, koji su i njihovi članovi. Tako se i naš nadzornik B., inače predsjednik žutih, mnogo brine da svaki protivnički glas zaguši. Tako je nekim radnicima, koji su istupili iz zveze, odgovorio: ja vam nedam delat, odite u socijalističnu stranku, neka vam ona da posel. Na ovaj način se raju drži u tom zloduhom društvu, a tko nikako neće, evo, on ostaje bez posla. Mi se pitamo: da li to smije i može biti? Da li je željeznica zbilja pašaluk žutih ili je to državna ustanova, gdje treba da se pazi marljive željezničare a ne žutokljunaše. Ovog nadglednika bi trebalo najstrožije kazniti.

Isti nadglednik i mene proganja na bezdušni način. Moja služba traje od 5 sati izjutra do 22 u več. Imam čistiti 300 m pruge od trave, čistiti peron, izdavati karte i još ktome op-hod pruge od 6 km i 400 m. Tu ima i te koliko posla: kontroliranje i priteganje vijkov, zabijanje čavlov, čišćenje putnih prelazov, mostov i skretnic. Kad sam se radi svega toga pritužio, isti nadglednik izdao mi je nov raspored posla, još teži i opširniji. Sve to samo zato, jer mu nisam pri srcu kao član saveza. Protiv ove šikanacije neka se poduzme korake na mjerodavnom mjestu i neka se zatraži, da se politika progona iz željezničarske službe neodložno izbac. Snjom se neće in nemože ništa postići. Nas nikakva sila u zvezu istjerati neće.

Sa pruge S. Moravice—Sušak.

Od 25. lipnja usrećeni smo novim naredjenjem i od toga dana nam je službu praviti 24 sata, a na toliko službe 12 sati odmora. Niz godina smatralo se potrebnim, da služba na tom dijelu pruge bude maksimalna 24 sata sa po 24 sata odmora gledom na veće opasnosti radi strmine, sada prišlo izmjeni na gore, a to srazloga poznate i proklete štednje. U stvari prištednja će ovdje biti vrlo malena i glavno što se postizava je, da se do kranjih granica zagorčuje život službenika. Zahtjevi na službenike iz dana u dan su veći: od njih se traži ne samo otpravljanje vlakova, već i obilaženje pruga danju i noću, čistiti travu, podbijati podvale, izmjenjivati spojnice i vijke, a sve to često i bez službenog alata. Novo nastalo stanje je skoro neodrživo. Dosada smo trpjeli ali smo se nekako tješili sa 24satnim odmorom, nu sada nam je i to potpuno upropašćeno. Sa dijela pruge Bakar—Sušak zamolili smo upravu sekcije u Delnicama, da novu odredbu o radnom vremenu izmijeni i stavi u prijašnje stanje, pa nas zanima hoće li se uvažiti ili neće.

Osim gornjega zadesilo nas je još jedno zlo: oduzete su nam »Uputnice« za nabavu živežnih namirnica. To je učinjeno bez motivacije, pa si predstavite sada naš teški položaj u ovim pasivnim krajevima. Što će tek biti pod zimu: bez živeza i bez hljeba. Jedino što dobivamo u obilju i česa ne stradamo, to su prekori, kazne i globe, ali od toga se živjeti nemože, a ni teška služba savjesno otpravljanje. Posljedica ovakovog stanja mogu biti samo nove nesreće i udesi, nova zla i nove štete.

Željezničari sa ove pruge pomalo progledavaju i streme za organizacijom, našto ih nagoni ovo teško njihovo stanje. Opće je uvjerenje, da su to stanje u dobroj mjeri skrivili i žuti nacionalci, koji su umjeli samo obećavati a u istinu ništa korisna učiniti. Većina nas teži za savezom, koji nas je uvijek razumio i branio od bijede. Ovo teško stanje će mnogo pospješiti, da se željezničari svi-ju brandja sa pruge S. Moravice—Sušak u svojem savezu opet na okupu nadju.

Niš.

24. juna o. g. bio je ovdješnji željezničarski svet teško potresen jednim događajem, kojim se najbolje razotkriva prilike, koje u moralnim i materijalnim odnosima saobraćajnih službenika vladaju. Toga dana je iz službe otpušten službenik kod ovdajšnje sekcije Ilija Petković, sa nekoliko revolucionarnih metaka u hodniku sekcije ubio sekretara iste Mihaela Kovachevića. A zašto? Jer ga je, tvrdi se bezrazložno, Kovachević otpustio iz službe. Isti dan naveče ubojica Petković predao se je dobrovoljno jandaru.

Ovaj zaista težak akt otpuštenog nije teško razumjeti. To je akt osvete iz zlovolje, jer mu poslije prestanka službe nastala budbina izgledala vjerovatno toliko crna, da više nije mogao

ZIKA

Kaj je »Zika«? Ako je se ne poznate, zahtevajte jo v trgovini. Dobite jo v rde-čih zavitkih. Prepričala se boste, da je mo- goče z »Ziko« pripraviti res okusno in re- dilno kavu.

razlikovati zlo od dobra ili zločin od posledica. Dok je Petković ubio u očaju pretpostavljeno, dotle, sazna-je-mo iz Mariбора, ubiše iz istih razloga radnici sami sebe. I to je zločin i mi jedno i drugo osuđujemo. Različnosti zločina, biće, izvire iz različnosti temperameta. Nu jednom i drugom zločinu je korjen u bijedi i bezpravlju. Još nege: u neimaњу svijesti i borbe ne odvažnosti, u neimaњу organizovane snage, kojt bi jedina bila moguća, da ovakve slabije u tim tешkim časovima spase.

Ako u zadnji čas ne progledamo i ne prijmemo sveti i organizaciji, ako ne počnemo da se borbimo za naš opstanak i poboljšanje uslova života i rada, mi ћemo редом пропасти. Неки у гробу а неки у тамници. Кренимо се у задњи час, док није доцкан: организујмо се у наш уједињени железничарски savez и пове- димо борбу за бољи живот. Прије то и боље то, него гроб или тамница.

Indija.

(Drug Filipović pripisao nam je o prilikama i životu tamošnjih željezničara vrlo opširan dopis, kojeg donosimo samo u izvodima, jer nam za cijeli dopis manjka nužni prostor. Molimo druga Filipovića da to uvaži i da se kod sastava budućih dopisa ravna i prema raspoloživom prostoru. Inače smo mu vrlo zahvalni za trud.)

Željezničari su u većini nasjeli obećanjima onih, koji ma u kojoj formi nad nama vladaju, da će nam biti dobro i da ćemo za naš težak rad biti i nagradjeni. Ništa od toga. Zarada u dobrom slučaju iznosi nam 900 dinara mjesečno, kod toga samo jedan obrok hrane staje najmanje 12 dinara, a treba ih mjesečno najmanje 90, jer inače se nema mogućnosti za rad. Kako je tek tamo, gdje je familija i gdje tih obroka treba mnogo više. To je život strašne bijede.

Željezničari, sigurno ste kada čuli riječ grčkog filozofa Aristotela: »Čovječe, ako si nesrećan sam si kriv.« Ovo je sasvim istinito i na mjestu. Naša krivica za ovakvo naše stanje nije mala. Slepom povjerovali buržoaziji, koja nas sada iskorišćuje i tlači. Ona je u nama probudila neki nacionalizam i patriotizam, mi smo vjerovali da je i to nešto dobro i korisna, a kad tamo: to je postao naš bič, u ime kojeg se danas po nama lupa, daje slabe plate, zaptvara i progoni. Gledajte naše pretpostavljene, kako se obnose prema nama mladima. Ima li tu ičega patriotskoga i dobroga. Zar nas za najmanju krivicu ne progone svirepo, kažnjavaju i muče! Pogledajte te škole mladiće koji dolaze da nam budu vodilja u službi, ima li u njima ičega što bi bilo u skladu sa interesima svijua nas i korisnoga za općenitost. To su ponajčešće neke utvare, bez smisla i osjećaja za nas niže, koji nas tada ni ne razumiju niti nas u radu umiju pomoći. Sve je to posljedica današnjeg odgoja, škole, društva i naročito buržoazije, koja ima mnogo interesa, da sve pa i odgoj podredi samo sebi.

Željezničari! Sve ovo neka vas potstakne na razmišljanje o svojem položaju i prilikama, u kojima i pod kojima živite. Ovo neka vam posluži poticajem, da se organizujete, učite, vaspitavate i međusobno jačate, jer se naprijed može doći samo snagom, znanjem i slogom. Pomažite i priključujte se zato našem pokretu i našim institucijama, jer se do poboljšanja i pobjede dolazi samo preko njih.

Oblasna sindikalna konferencija.

U nedelju 3. jula održana je u Zagrebu oblasna sindikalna konferencija URSSJ za oblast Hrvatsku, Slavoniju i Medjimurje, koja je bila po delegatima iz svijua industrijskih mjesta ljepo posjećena. Istoj prisustvovalo je 5 željezničara kao delegati mjesnih međustrukovnih odbora, što nam ljepo pokazuje kako

je željezničarski pokret sa općim radničkim pokretom usko vezan. Ovu uzajamnost treba živo nastaviti, jer jak radnički pokret je najbolja garancija, da bi u našoj teškoj borbi mogli uspijevati. Konferencija je nakon 6satnog rada usvojila slijedeću deklaraciju:

Oblasna Konferencija Ujedinjenog Radničkog Sindikalnog Saveza Jugoslavije za Hrvatsku i Slavoniju održavana 3. jula o. g. u Zagrebu, nakon podnešenog izvještaja oblasnog sekretara, konstatuje:

I.

Naš radnički sindikalni pokret u ovoj pokrajini izložen je stalnoj političkoj reakciji, koja iz dana u dan postaje sve teža. Ona se je upravo u posljednje vrijeme razvila u tolikoj mjeri, da je najozbiljnije ugrožena sloboda organizovanja radnika i njihovo pravo koalicije. U ovo kratko vrijeme, koje nas dijeli od posljednje oblasne konferencije naš je pokret mnogo pretrpio uslijed ove reakcije. — Sprečavanje rada funkcionerima našeg pokreta i njihovo proganjanje na dnevnom je redu. Ima slučajeva gdje poslodavci neograničeno raspolazu sa organima vlasti i brahijalnom silom istupaju protiv onih radnika i funkcionera pokreta, koji samo nešto i najnedužnije poduzimlju u cilju organizovanja radništva. Nu najteže stradavaju radnici, što su uposleni u državnim preduzećima, a to su željezničari i poštari. Protiv tih radnika uperila je reakcija svu svoju moć. Funkcionere vrhova organizacija željezničara i poštara proganjanje se hapšenjem i zatvaranjem, a samim organizacijama poništavaju se po vlastima, davno već odobrena pravila. To sve dovelo je dole, da radnici tih struka stoje skoro bez svake zaštite, jer je reakcija njihovim organizacijama svezala ruke i otela im ruke i otela im skupno plaćenu i velikim žrtvama izvojshtenu slobodu i pravo organizovanja.

Pokraj te političke i socijalne reakcije, koju je zavela vladajuća klasa, uporedno i sve više osjeća se pritisak reakcije u radionici i tvornici, koju pokušavaju provoditi poslodavci pojedinačno i općenito putem svojih organizacija. Ta se reakcija ispoljava u proganjanju funkcionera naših organizacija po radionicama i preduzećima i sprečavanju izbora i djelovanja radničkih povjerenika. Ovim se proganjanjem radničkih povjerenika žele razbiti naše organizacije kako bi se lakše uzgledom produljiti radno vrijeme, sniziti plaće radnika i izigrati propise higijensko-zdravstvenih mjera u radionicama i tvornicama.

Ovom reakcionarnom pothvatu poslodavaca dolazi kao voda na mlin i to — što naše Inspekcije Rada u cijeloj zemlji ne vrše skoro nikako svoju dužnost koju im Zakon o zaštiti radnika nalaže.

II.

Oblasna konferencija sa zadovoljstvom uzima do znanja izvješće oblasnog odbora, jer se iz njega jasno vidi znatan napredak organizacija U. R. S. S. J.

III.

Svugdje ondje, gdje te organizacije postoje one su bile u stanju da se s uspjehom suprotstave reakciji u tvornici i radionici. Sto više istodobno provedene su mnogobrojne akcije za popravak ekonomskog socijalnog stanja članova tih organizacija i općeg položaja radničke klase u našoj zemlji. Naravno se podcrtava važnu činjenicu, da su naše organizacije, svugdje gdje one postoje, sačuvali 8satno radno vrijeme.

Organizacije koje su protivne URSSJ, koje uvijek i svakom zgodom naglašavaju svoju tobožnju revolucionarnost, čime bi htjele da označe razliku između njih i našeg pokreta, čine to proračunano. To je licitacija sa ciljem da se unese zabuna u članstvo naših organizacija. Ali stvarno te organizacije ne vode nikakve akcije za popravak ekonomskog i socijalnog položaja radničke klase. Obratno: One vode samo akcije za razbijanje i sprečavanje razvitka naših organizacija, što najbolje dokazuje prihvaćena rezolucija na nedavnom kongresu komunističkih sindikata, iz koje se jasno vidi, da se ti sindikati bore svim sredstvima protiv ujedinjenih naših organizacija. Pod firmom jedinstvenog fronta a za takozvano »frontalno ujedinjenje«, oni žele da poruše naše organizacije. Za taj cilj komunistički su sindikati spremni saradivati sa svima, sa načelnim protivnicima klasnog pokreta, pa i sa neorganizovanim radnicima, kojih je raspoloženje prema radničkom pokretu često puta identično sa raspoloženjem i psihologijom nedisciplinovane ulice.

Kao čuvar tekovina izvojshtenih naprima radničkih organizacija, Oblasna Konferencija nalaže svim Mjesnim Medjustrukovnim odborima kao i svim organizacijama našega pokreta na teritoriji Hrvatske i Slavonije, da u prvom redu čuvaju svoje organizacije i njihovo jedinstvo i istodobno svim silama da rade na njihovom proširenju i produbljivanju, jer je samo na taj način moguće sačuvati izvojshtene tekovine i naš pokret osposobiti za nove borbe.

Radi toga je potrebno:

IV.

Da svi Mjesni Medjustrukovni odbori kao i organizacije URSSJ na teritoriji Hrvatske i Slavonije svugdje, u svako doba i na svakom mjestu najodlučnije odbiju sve manevre komunista sa jedinstvenim frontom i da inicijatore tih i takovih akcija upute vrhovnom forumu našega pokreta, koji okupljajući sve radnike na osnovici klasne borbe najbolje radi na istinskom jedinstvu radničkih sindikalnih organizacija. Kao pobornice za jedinstvo radničkog sindikalnog pokreta, naše su organizacije podnijele velike žrtve: one su uložile mnogo napora da do tog jedinstva dođe, ali na žalost komunisti odbili su to i onemogućili su ostvarenje te težnje pod izlikom da je najprije nužno obrazovati neki »jedinstveni front« a nakon toga tek jedinstvo organizacija. To je ali samo dokaz, da se komunističke sindikalne organizacije boje jedinstva te zato manevriraju sa »jedinstvenim frontom«. Komunisti bi htjeli na taj način da razbijaju naše organizacije a to zlodjelo skrivaju plaštem

»jedinstvenog fronta«, kako ih radnici ne bi razotkrili, uglavili i ožigosali kao protivnike jedinstva radničkih sindikalnih organizacija.

V.

Oblasna Konferencija osuđuje najoštrije ovo neiskreno manevriranje i diplomaziranje sa »jedinstvenim frontom«, te poziva sve svoje Mjesne Medjustrukovne Odbore i organizacije, da kao odgovor na to, svim silama porade na prikupljanju novih članova i osnivanju novih naših organizacija, jer će se na taj način najprije do jedinstva radničkog pokreta doći, koji će se kao i današnji naš pokret s uspjehom boriti za radničko zaštitno zakonodavstvo, za njegovu pravilno provadjanje i proširenje, za higijenske i zaštitne mjere u radionicama i tvornicama, za povišenje radničkih nadnica i za skraćivanje radnog vremena, čijim ostvarenjem će se omogućiti svim radnicima kulturni život dostojan slobodnih ljudi. Zatim će taj naš jedinstveni pokret biti sposoban za borbu za potpuno osiguranje radnika za slučaj bolesti, starosti i iznemoglosti i za osiguranje radnika za slučaj nezaposlenosti. Boriti će se taj naš pokret s uspjehom za mnoge nužne reforme savremenog društva naročito na socijalnom i kulturnom polju, s kojima je život radnika najviše povezan.

Internacionalni pregled.

Uspehi nemške željezničarske organizacije pri volitvah delavskih zaupnikov.

V ITF včlanjena nemška željezničarska organizacija je pri volitvah delavskih zaupnikov od 315.000 oddanih glasov dobila 232.136, torej nad dvjetretjinsko većino.

Čudna odlučitev najvišjega avstrijskega sodnega dvora.

Dosedaj je vedno veljala pri nezgodah praksa, da je moral delodajalec prijaviti nezgodu nezgodni zavarovalnici. Ako tega ni naredil, je dosedaj sodišče vedno obsodilo delodajalca na jamstvo za škodo napram delojemalcu. V konkretnem slučaju (pri nekem trčenju se je željezničar v službi ponesrečil, a uprava ni prijavila nezgode ter mu vsled tega nezgodna zavarovalnica ni nakazala rente; vsled tega je navedeni vložil tožbo za odškodnino proti željezniški upravi) je najvišje državno sodišče na Duraju razsodilo, da delodajalec ne jamči za vsled nevlazne prijave nastalo škodo, ker ima po zakonu o zavarovanju zoper nezgode tudi delavec pravico, da nezgodo sam prijavl. »Je torej,« tako sklepa sodni dvor, »preskrbljeno za slučaj, da bi delodajalec ne prijavil nezgode in ta slučaj je z zakonom zaščiten, da jo sme zavarovalec (delavec) sam prijaviti.«

Opozarjamo na to določilo vsled dejstva, da se zlasti naša prečanska sodišča še vedno drže in upoštevajo odlombe vrhovnega sodišča na Dunaju ter bi se lahko pri nas pripetil sličan slučaj. Vsak delavec ali nastavljenec, ki se mu pripeti nezgoda, naj pazi, da bo načelnik gotovo vložil predpisano prijavo.

Iz okrožnic.

Vozne ugodnosti (povlastice) za željezniške delavce, ki so tuji državljani.

Gospod minister saobraćaja je z odlokom M. S. br. 12752/27 odobril, da se morajo delavci-inozemci po dovršenem enem letu službe smatrati kot stalni delavci in da jim kot takim pripada režijska vozna cena, kakor našim državljanom.

(Opozarjamo one delavce, ki so tuji državljani, zlasti v delavnici Maribor in Sarajevo na ta odlok, da si takoj naroče legitimacije.)

Prevoz goriva (premoaga in drv).

Ker so nekateri na nejasnem, zlasti oni, ki stanujejo daleč od kurilnic na progi, kako bi si nabavili premoag (ugelj) ali drva čim ceneje do svoje postaje, kjer stanujejo opozarjamo vse, da ima sleherni željezničar pravico letno do brezplačnega prevoza in sicer:

oženjeni za 5000 kg drv ali 2500 kg premoaga samci 2500 kg drv ali 1000 kg premoaga

Da se dobi ta ugodnost, je treba pri direkciji zaprositi za »nakaznico za prost prevoz« ter prošnjo kolekovati z Din 5.

Pomoči za sanatorijsko lečenje.

V naslednjem priobčujemo okrožnico glede podpor, ki jih plača bolniški fond za zdravljenje v sanatorijih. Tu pride v prvi vrsti v poštev »Zdravilišče Golnik« za tuberkulozne. Ta odlok zopet omejuje datjave ter je tipičen dokaz, kako delajo za željezničarje zastopniki iz »nacionalnega udruženja«, ki v dobi, ko uprava reducira, tudi sami reducirajo željezničarjem pravice, kjer le morejo.

Okrožnica se glasi:

Po dopisu Centralne uprave humanitarnih fondov št. 868 od 9. junija 1927 je sklenil Centralni upravni odbor v seji od 6. junija t. l. glede pomoči za sanatorijsko zdravljenje.

I. za člane brez hranarine:

1. da plača bolniški fond onim, ki morajo vzdrževati enega ali dva družinska člana, celo oskrbo v sanatoriju, a član fonda plača bolniškemu fondu pol svojih netto prejemkov.

V obeh primerih ne pade v breme fonda manj kot Din 30 dnevno.

3. onim članom, ki so samci, more Oblasni upravni odbor odobriti pomoč za sanatorijsko zdravljenje, ki ne more biti manjša od Din 30 dnevno, a članu fonda mora ostati za njegove potrebe minimum četrtina njegovih mesečnih netto prejemkov.

V primerih od 1. do 3. se mora vzeti za netto prejemke znesek, ki ostane, če se od vseh prejemkov odbijejo redni odbitki, ne jemljejo se pa v obzir odbitki za kazni, povračila, škode, sodne prepovedi in drugi slični odbitki.

II. za člane s pravico do hranarine (delavci).

Za take člane plača bolniški fond celo oskrbo, pri izplačevanju hranarine se pa postopa po § 52 Naredbe M. S. 16276-22.

III.

Za družinske člane more dovoliti upravni odbor samo Din 30 dnevno in sicer največ za 90 dni.

Naročam šefom službenih edinic, da o tem obveste člane bolniškega fonda.

Za direktorja: Inž. Schneller s. r.

Tolmačenje pravilnika o raznih ugodnostih.

Ker je nov pravilnik skrajno nejasen, je izdalo ministarstvo sledeča tolmačenja:

1. Za očeta, mater ali sestro uslužbenca, ki jih ta izdržava ne pripada po novem pravilniku nikaka vozna ugodnost. (Preje so imeli 2 brezplačni karti.)

2. Enako ne pripade nikaka vozna ugodnost delavcem, ki dobivajo milošćino.

Sprejem novih uslužbencev za eksperimentalno službo.

Z odlokom M. S. br. 12899/27 se odobruje, da se sme z ozirom na približevanje jesenske sezone sprejeti v službo in sicer le za eksekutivno najpotrebnejše število osebja, v prvi vrsti na izpraznjena mesta, pa največ do onega števila, ki je odobren z budžetom. (Ove okrožnice važe za vse direkcije.)

Otvoritev odeljenja za kožne in spolne bolezni.

(Ta okrožnica velja le za območje Ljubljanske direkcije.)

S 1. julijem 1927 se otvori v smislu Pravilnika o uredbi Centralnih Ambulant odeljenje za kožne in spolne bolezni na podlagi od Centralne uprave humanitarnih fondov v Beogradu z rešenjem št. 803 od 10. junija 1927 odobrene pogodbe, katero je sklenila Oblasna uprava humanitarnih fondov z gospodom dr. Jernejem Demšarjem, specialistom za kožne in spolne bolezni v Ljubljani.

Specialist gospod dr. Demšar bo ordiniral vsak dan od 10.30 do 12. in od 14. do 15. ure, izvemši oblastno priznane praznike, ki padejo na ordinacijske dneve, v svoji privatni ordinaciji, Prešernova ulica št. 3.

Bolniški fond ne honorira obiskov na domu pacientov.

Za to specialno zdravljenje veljajo nastopna navodila:

1. Gg. žel. zdravniki pošiljajo pacijente k specialistu v svrhu konsilijarne preiskave ali pa v svrhu zdravljenja, kadar jim razpoložljiva sredstva ne zadoščajo za brezhibno ugotovitev bolezni ali kadar dosedanj način zdravljenja ni imel uspeha.

2. Specialist sprejema le one pacijente, katere jim pošilja gg. žel. zdravniki z »Nakaznico za Centralno Ambulanto«.

Specialist ne sprejema nikogar, samo na podlagi članskega lista.

3. Z nakaznico mora priti pacient ob določeni ordinacijski uri k specialistu, ki ni zavezan ordinirati preko ordinacijske ure.

4. Pacijenti se morajo obnašati napram specialistu vedno dostojno; za družinske člane je odgovoren član bol. fonda. Če bi imel pacient povod za kako pritožbo, naj jo predloži član bolniškega fonda pismeno Oblasni upravi humanitarnih fondov-službenim putem. Nikakor pa ni dovoljeno, da bi z nastopi na licu mesta odločal pacient sam o svoji stvari.

Gospodom šefom službenih edinic naročam, da o tem obveste člane bol. fonda.

Za direktorja: Inž. Schneller s. r.

Razpisi centrale.

Delegatom II. kongresa in družnicam.

1. Kongresne slike.

Centrala ima še v zalogi nekaj malih slik kongresa (glavna skupina z vsemi inozemskimi gosti) ter 40 velikih slik kongresa.

Razglednice stanejo Din 6 komad, velike slike pa Din 40 komad.

Ker bo ta zaloga v kratkem razprodana, opozarjamo vse, ki si žele nabaviti kako sliko, zlasti podružnice, da jih naroče takoj, a najkasneje do 1. avgusta t. l. Denar je poslati s čekovno poloznico.

2. Znaki internacionalne transportne federacije.

I. T. F. je založila zelo okusno izdelane znake. Stanejo komad Din 6. Po tem znaku se bomo zlasti lahko seznanili s sodrugi, ako polujemo v inozemstvo, ker se bomo že po tem znaku spoznali, da pripadamo isti internacionalni.

Kateri od sodrugov si želi nabaviti ta znak, naj nam sporoči do 1. avgusta 1927, nakar jih bomo za vse, ki se bodo prijavili, skupno naročili.

3. Strokovno glasilo I. T. F.

Internacionalna transportna federacija izdaja mesečno kot strokovno glasilo »Mitteilungsblatt der I. T. F.« v katerem sporoča o vseh važnejših pokretih in gibanjih, zlasti pa o vseh spremembah delovnih in plačilnih pogojev v posameznih državah.

Ta časopis je zelo potreben slehernemu funkcionarju ter ga vsem, ki se aktivno udeležujejo v pokretu priporočamo. Stane Din 25 letno ter prosimo vse, ki bi si ga naročili, da na centralo sporoče svoj naslov..

4. Dopisovanje s centralo. Važno za vse podružnice.

Po kongresu si je centrala na novo uredila način dopisovanja s podružnicami v tem smislu, da se bodo vsi dopisi od 1. julija 1927 dalje čim hitreje, a najkasneje tekom 10 dni rešili.

Centrala bo odslej, to je od 15. julija, podružnicam vsak dopis, obračun itd. potrdila s posebno tiškovino, ako ne bo mogla najkasneje tekom 5 dni odgovoriti. Na vsak dopis, obračun ali pošiljatev mora toraj podružnica tekom 5 dni dobiti ali že odgovor, ali pa potrdilo, da smo dopis resnično prejeli.

Nadalje naročamo vsem podružnicam, da v svojih dopisih, kjer odgovarjajo na naše dopise (dopise centrale), vedno navedejo številko dopisa centrale (ki je v levem oglu zgoraj), na katerega odgovarjajo.

Upamo, da bom s tem zadovoljili vse podružnice ter da bo v bodoče poslovanje centrale kolikor le mogoče brezhibno.

Centralna uprava S. Ž. J.

Željezničarsko glasbeno društvo »Zarja« v Ljubljani se lepo razvija. Podpornih članov je pristopilo že 800. Članarina je mesečno 2 Din. Ustanovni člani plačajo enkrat za vselej 150 Din. Pristopnina za podporne člane znaša 5 Din. Sodrugi, pristopajte k edini res delavski godbi v Ljubljani. Kdor ima veselje do godbe, naj se javi vsak torek, sredo in petek od 8. ure zvečer dalje v Delavskem domu na Karl Marksovem trgu št. 2, dvorišče. Društvo priredi 4. septembra 1927 veliko tombolo z lepimi dobicki. Karte za tombolo se že prodajajo. Komad 2.50 Din.

Književnost.

Anton Kristan, O delavskem in socialističnem gibanju na Slovenskem do ustanovitve jugoslovanske socialno-demokratske stranke. Zadržna založba v Ljubljani je izdala zanimivo knjigo, ki je prva te vrste. Razpravlja o delavskem in socialističnem gibanju na Slovenskem do ustanovitve jugoslovanske socialno-demokratske stranke od 1848 do 1896 zelo pregledno in dokumentarno. Posebno zanimiva so poglavja o preganjanju socialistov, o obravnavah, o France Željeznikarju, Prvem maju. Cela knjiga obsega 200 strani in je pisana zelo poljudno in zanimivo. Pridjan je seznam slovenskih socialističnemu delavstvu namenjenih knjig, brošur, revij in časopisov, ki ga je sestavil Cvetko Kristan. Stane 30 Din in se dobiva v Zadržni založbi in v vseh knjigarnah.

Knjižnica prosvetnega odseka Delavske zbornice v maju. Maja meseca je obiskalo knjižnico prosvetnega odseka Del. zbornice v Ljubljani 320 ljudi in si je izposodilo 625 knjig, od teh 416 slovenskih, 187 nemških, 22 hrvaških, po vsebini 530 leposlovnih in 95 znanstvenih. Dohodkov je bilo 900 Din. Na novo se je vpisalo 26 ljudi. To znači napram aprilu napredek, ki ga je pripisovati nakupu novih knjig in ureditvi izložbe v oknih, ki je opomnila marsikatero na knjižnico. Število nemških izposojenih knjig se dviguje, odkar naroča knjižnica tudi nemške nove leposlovne knjige.

Junija meseca si je v knjižnici prosv. odseka Del. zbornice v Ljubljani izposodilo 300 čitalcev 608 knjig in sicer 360 slovenskih, 221 nemških, 27 hrvaških, po vsebini: 542 leposlovnih, 66 znanstvenih. Vpisalo se je 30 novih, tako da ima knjižnica sedaj že 420 rednih čitalcev.